

Odůvodnění

A. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhlášky provádějící zákon o archivnictví a spisové službě, obsahuje novelu vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a novelu vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění vyhlášky č. 283/2014 Sb. Návrh vyhlášky vychází ze zmocnění uvedeného v § 86 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem návrhu vyhlášky je reflektovat požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (tzv. nařízení eIDAS), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/55/EU o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek a zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Úprava vyhlášky č. 645/2004 Sb. se pojí rovněž s nálezem Ústavního soudu ze dne 20. prosince 2016 sp. zn. Pl. ÚS 3/14, jenž se vyjadřoval k § 37 zákona č. 499/2004 Sb., který se stal v roce 2014 předmětem sporu. Předmětné ustanovení umožňuje předkládání stanovených druhů archiválií bez omezení, tj. bez rozlišení, zda archiválie obsahují osobní údaje či nikoliv. Ústavní soud neshledal rozpor mezi § 37 zákona č. 499/2004 Sb. a právním pořádkem České republiky, nicméně vzhledem k tomu, že uvedené ustanovení má dopad na oblast ochrany osobních údajů, neboť se týká osobních údajů obsažených v archiváliích, je žádoucí změna vyhlášky č. 645/2004 Sb. (konkrétně vzorového badatelského řádu a vzorového badatelského listu). Úprava vyhlášky č. 259/2012 Sb. se pak pojí rovněž s usnesením vlády České republiky ze dne 10. května 2017 č. 347 k realizaci úplného elektronického podání a povinnému přijímání elektronických faktur ústředními orgány státní správy (promítá se do povinností veřejnoprávních původců vykonávajících spisovou službu v elektronické podobě).

Návrhem vyhlášky se vyhláška č. 645/2004 Sb. a vyhláška č. 259/2012 Sb. uvádí do souladu s terminologií obsaženou v nařízení eIDAS a v zákoně č. 297/2016 Sb., zvyšuje se ochrana osobních údajů, které jsou obsahem archiválií a v případě novely vyhlášky č. 259/2012 Sb. se upravuje vedení spisové služby v elektronické podobě a doručování dokumentů v digitální podobě, přičemž tato změna souvisí s pokračující digitalizací veřejné správy.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání

Návrh vyhlášky je v souladu jak se zákonem č. 499/2004 Sb., jehož ustanovení provádí, tak se zákonným zmocněním k jejímu vydání, které je v zákoně č. 499/2004 Sb. obsaženo. Návrh vyhlášky vychází ze zmocnění uvedeného v § 86 zákona č. 499/2004 Sb.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

V návrhu vyhlášky se promítají požadavky evropských právních předpisů, tj. nařízení eIDAS, obecného nařízení o ochraně osobních údajů a rovněž směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/55/EU ze dne 16. dubna 2014 o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek.

Předkládaný návrh vyhlášky je v souladu s právem Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Návrh vyhlášky se předkládá na základě potřeby přizpůsobit terminologii obsaženou ve vyhlášce č. 645/2004 Sb. a vyhlášce č. 259/2012 Sb. terminologii obsažené v nařízení eIDAS a v zákoně č. 297/2016 Sb., přičemž se zejména jedná o úpravu terminologie spojenou s elektronickým podepisováním dokumentů, elektronickým pečetěním dokumentů a opatřováním dokumentů elektronickým časovým razítkem. Návrh vyhlášky musí dále reflektovat skutečnost, že zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který doposud představoval klíčový právní předpis v oblasti ochrany osobních údajů, bude nahrazen novým zákonem o zpracování osobních údajů (v současné době uvedený návrh zákona projednává Parlament), a obecným nařízením o ochraně osobních údajů, které je pro oblast ochrany osobních údajů přímo použitelné již od 25. května 2018. Návrh vyhlášky rovněž zohledňuje směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2014/55/EU o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí

S návrhem vyhlášky nejsou spojeny značné finanční dopady. Jde-li o úpravu vyhlášky č. 645/2004 Sb., předpokládají se pouze náklady spojené s realizací požadavků na úpravu badatelského řádu a badatelského listu (například pořízení nových badatelských listů s přílohami), které jsou odhadovány v řádu několika tisíců Kč. Úprava vyhlášky č. 259/2012 Sb. je spojena zejména s povinností veřejnoprávních původců přijmout organizační opatření související s elektronickým podepisováním dokumentů, elektronickým pečetěním dokumentů a opatřováním dokumentů elektronickým časovým razítkem. Tato povinnost je nicméně realizovatelná bez nutnosti vynaložení jakýchkoliv nákladů ze strany veřejnoprávních původců. Další povinností veřejnoprávních původců je úprava elektronického systému spisové služby pro příjem a ukládání účetních záznamů v elektronické podobě, která si již vyžádá určité finanční náklady, které bude možné specifikovat v závislosti na nastavení elektronického systému spisové služby pro příjem a ukládání účetních záznamů v elektronické podobě a používání nových nástrojů pro opatřování dokumentů povinnými náležitostmi, a to v návaznosti na celkovou připravenost elektronického systému spisové služby podle požadavků zákona č. 499/2004 Sb., vyhlášky č. 259/2012 Sb. a národního standardu pro elektronické systémy spisové služby.

Předpokládané sociální dopady a dopady na životní prostředí nebyly identifikovány.

6. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

S ohledem na věcný obsah návrhu vyhlášky jsou dopady ve vztahu k zákazu diskriminace neutrální. Návrh vyhlášky nemá žádné dopady na rovné postavení mužů a žen.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh vyhlášky reflektuje požadavky obecného nařízení o ochraně osobních údajů, čímž dochází ke zvýšení stupně ochrany osobních údajů, které jsou obsaženy v archiválních a k nimž se umožňuje přístup badatelů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh vyhlášky s ohledem na svůj věcný obsah nezakládá a ani nepředpokládá založení korupčních rizik ani jejich nárůst.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost státu nebo obranu státu

Návrh vyhlášky nemá žádné dopady na bezpečnost státu nebo jeho obranu.

10. Hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad

V souladu s Plánem přípravy vyhlášek ústředními orgány státní správy na rok 2018 s vyznačením povinnosti zpracování RIA se hodnocení dopadů regulace (RIA) podle Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) u tohoto návrhu vyhlášky nezpracovává.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I bodu 1 (navrhovaná poznámka pod čarou č. 1)

Úprava uznávaných elektronických podpisů a uznávaných elektronických pečetí je nově řešena v zákoně č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

K čl. I bodu 2 (příloha č. 3 navrhovaný čl. 1 odst. 4)

Legislativně-technická změna, jejímž účelem je uvést pojem „občanský průkaz“ do požadované jazykové formy.

K čl. I bodu 3 (příloha č. 3 navrhovaný čl. 3 odst. 6 a 7)

Zavedení nových odstavců do uvedeného článku souvisí se zvýšenou ochranou osobních údajů vyplývající z obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Nová právní úprava především zdůrazňuje, že odpovědnost za neoprávněné užití informací získaných z archiválií, které obsahují osobní údaje, nese badatel, kterému bylo umožněno nahlédnutí do těchto archiválií.

K čl. I bodu 4 (příloha č. 3 navrhovaný vzor badatelského listu)

Úprava vzorového badatelského listu reaguje na rozsah oprávnění veřejných archivů týkajících se zpracovávání osobních údajů žadatelů o nahlížení do archiválií podle § 35 zákona č. 499/2004 Sb. Navrhovanou úpravou tak bude dosaženo souladu prováděcího právního předpisu (tj. vyhlášky č. 645/2004 Sb.) s prováděným právním předpisem (tj. zákonem č. 499/2004 Sb.), neboť není-li zákonem č. 499/2004 Sb. stanoveno, že jsou veřejné archivy pro účely ochrany archiválií oprávněny zpracovávat rodné příjmení žadatele o nahlížení, pak by nemělo ze vzorového badatelského listu vyplývat, že je badatel tento osobní údaj povinen uvést v badatelském listu. Rodné příjmení je proto nutné ve vzorovém badatelském listu označit jako nepovinný osobní údaj, jehož vyplnění v badatelském listu je na rozhodnutí badatele.

K čl. I bodu 5 (příloha č. 3 navrhovaný vzor badatelského listu)

Úprava prohlášení obsaženého ve vzorovém badatelském listu navazuje na úpravu práv a povinností badatele při nahlížení do archiválií, které obsahují osobní nebo citlivé osobní údaje. V prohlášení badatel stvrzuje, že si je vědom své odpovědnosti za nakládání s informacemi, které získal při nahlížení do archiválií.

K čl. I bodům 6 a 7 (příloha č. 3 navrhovaný vzor badatelského listu)

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, bude nahrazen zákonem o zpracování osobních údajů (v současné době je projednáván Parlamentem), a bude tak spolu s přímo použitelným obecným nařízením o ochraně osobních údajů představovat nový právní rámec pro oblast ochrany osobních údajů.

K čl. II bodu 1 (navrhovaný § 4 odst. 4)

Dochází ke sjednocení terminologie s terminologií obsaženou v nařízení eIDAS a v zákoně č. 297/2016 Sb. Jde-li o příjem dokumentů, může i po uplynutí přechodného období podle § 19 odst. 2 zákona č. 297/2016 Sb. nastat situace, že bude veřejnoprávnímu původci doručen dokument v digitální podobě, který nebude zapečetěn uznávanou elektronickou pečetí podle zákona č. 297/2016 Sb. V úvahu přichází zejména doručení dokumentu, který bude označen uznávanou elektronickou značkou vydávanou do 19. září 2018, přičemž tento dokument bude veřejnoprávnímu původci doručen po uplynutí přechodného období, tj. po 19. září 2018. Ačkoliv s vydáváním elektronických značek po 19. září 2018 právní řád nepočítá, současně nevylučuje použití dokumentů jimi označených před 19. zářím 2018, a proto je s eventuálním příjmem těchto dokumentů (obvykle jako příloh podání) nutno počítat (vizte § 19 odst. 8 zákona č. 297/2016 Sb.).

Zavádí se nové poznámky pod čarou č. 26, 27 a 28, které odkazují na ustanovení nařízení eIDAS a zákona č. 297/2016 Sb. definující uznávaný elektronický podpis, uznávanou elektronickou pečeť a kvalifikované elektronické časové razítko.

Poznámky pod čarou č. 20, 21 a 22 se s ohledem na skutečnost, že zákon č. 297/2016 Sb. nahradil zákon č. 227/2000 Sb., zrušují.

K čl. II bodům 2 a 4 (navrhovaný § 4 odst. 5 a 7)

Dochází ke sjednocení terminologie s terminologií obsaženou v nařízení eIDAS a v zákoně č. 297/2016 Sb.

K čl. II bodům 3 a 5 (navrhovaný § 4 odst. 6 a 8)

Účelem první legislativně-technické změny, která je společná pro oba uvedené odstavce, je rozlišovat mezi dvěma instituty, tj. institutem zjištění (vizte § 4 odst. 1 věta druhá a odstavec 4) a institutem ověření (vizte § 4 odst. 5).

Druhá legislativně-technická změna, která se týká odstavce 8, představuje pouze zpřesňující modifikaci stávajícího znění tohoto odstavce. Podmínky, které jsou posuzovány v § 4 odst. 1, se nevztahují toliko ke způsobilosti dokumentu být přijat, nýbrž šířejí ke způsobilosti dokumentu být dále zpracováván (například je zjišťováno, zda je dokument čitelný).

K čl. II bodu 6 (navrhovaný § 5 odst. 1)

Legislativně-technická změna, jejímž účelem je zpřesnit stávající znění tohoto odstavce, neboť podle stávajícího znění je potřeba zejména zabezpečit označení a zaevidování dokumentu, nikoliv však dále postupovat podle vyhlášky č. 259/2012 Sb., což však bylo ve skutečnosti zamýšleno a takto se i v praxi postupuje.

K čl. II bodu 7 (navrhovaný § 14 odst. 1)

Navrhovaná úprava reaguje na možnost vyřizovat některé záležitosti automatizovaně, přičemž jako příklad lze uvést potvrzení o přijetí dokumentu podle § 4 odst. 8 vyhlášky č. 259/2012 Sb.

K čl. II bodu 8 [navrhovaný § 16 odst. 2 písm. c)]

S reflexí možnosti automatizovaného vyřízení dokumentu se pojí povinnost vyznačit na dokumentu vyhotoveném veřejnoprávním původcem datum jeho automatizovaného vyřízení.

K čl. II bodu 9 (navrhovaný § 16 odst. 3)

Legislativně-technická změna, jejímž účelem je sjednotit terminologii používanou v odstavci 3.

K čl. II bodům 10 a 11 (navrhovaný § 17 odst. 1 a 4)

Dochází ke sjednocení terminologie s terminologií obsaženou v nařízení eIDAS a v zákoně č. 297/2016 Sb.

K čl. II bodu 12 (navrhovaný § 23 odst. 7)

Ustanovení se doplňuje o nové výstupní datové formáty pro účetní záznamy v elektronické podobě, jejichž obsahem je elektronická faktura.

K čl. II bodům 13 a 14 [navrhovaný § 24 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. b)]

Dochází ke sjednocení terminologie s terminologií obsaženou v novele zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, která je součástí vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony na úseku vnitřní správy (sněmovní tisk 301/0).

K čl. III

Účinnost navrhované vyhlášky se navrhuje ke dni 1. července 2019, s výjimkou čl. II bodu 12, jehož účinnost se navrhuje dnem 18. dubna 2019, tj. dnem, s nímž čl. 2 prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2017/1870 ze dne 16. října 2017 o zveřejnění odkazu na evropskou normu pro elektronickou fakturaci a seznamu syntaxí spojuje konec lhůty pro uvedení předpisů podle čl. 11 odst. 2 prvního pododstavce směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/55/EU o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek, v účinnost.